

Abstrakt

Tato disertační práce zkoumá účinnost principů autonomního učení (LA) realizovaného v kontextu střední odborné školy prostřednictvím projektových hodin, začleněných do běžných osnov čtyřletého jazykového studijního EFL programu (2011 - 2015). Tento integrovaný přístup není dosud na českých středních odborných školách běžný, ačkoliv nabízí vyučovací model, který zvyšuje ELA (English Learning Acquisition) a zlepšuje u studentů *komunikační kompetence* i *motivaci*. Smíšená metoda, založená na dlouhodobém akčním výzkumu, obsahujícím čtyři cykly a na longitudinálním *kvaziexperimentu* byla vybrána, (1) aby prozkoumala změny autoregulace a vývoj studijních výsledků v průběhu času; (2), aby prověřila účinnost autonomních projektů systematicky uplatňovaných v rámci přiřazené experimentální skupiny (TG) a (3) porovнала výsledky experimentální a kontrolní skupiny (CG) s ohledem na jejich autoregulaci a vývoj studijních výsledků. Pro kvantitativní výzkumnou metodu byly využity strukturovaný *autoregulační dotazník* (SRQ-A) a řada testů ověřujících znalosti studentů, které byly následně analyzovány pomocí statistického testování nulových hypotéz (NHST). Nástroje využívané v rámci kvaziexperimentu měly pomoci najít odpověď na dvě následující hlavní otázky: (1) zda existuje korelace mezi autoregulací a studijními výsledky; (2) zda došlo ke statisticky významné změně v autoregulaci studujících a rozvoji motivace a studijních výsledků v rámci TG a CG, jakož i mezi nimi. V rámci kvalitativní výzkumné metody byla využita nashromážděná pozorování účastníků, zachycená v deníku učitele, a práce studentů i jejich vlastní reflexe. Vše bylo analyzováno v průběhu longitudinálního čtyřletého akčního výzkumu. Induktivní tematická analýza zahrnovala témata, která vyplynula z jejich odezev, i témata, která se vynořila v průběhu výzkumu na základě reflexí studentů i mě jako učitele.

Celkové výsledky kvantitativního šetření ukázaly, že pozitivní korelace mezi autoregulací a studijními výsledky byla identifikována pouze v rámci vnitřní autoregulace (2014), což ukazuje zásadní důležitost jejího rozvoje v hodinách anglického jazyka. Výsledky inferenční statistiky odhalily u TG statisticky významný nárůst vnitřní motivace, zatímco u CG k žádné významné změně této proměnné nedošlo. Pokud jde o vstupní a didaktické testy, došlo ke zlepšení u obou skupin. Maturitní výsledky nicméně ukázaly, že existuje statisticky významný rozdíl ve prospěch TG v ústní části. V rámci kvalitativní metody se během akčního výzkumu objevila následující objevující se témata: (1) nárůst autonomie studentů, (2) uvědomování si pokroků dosažených v jazyce a komunikační kompetenci, (3) zvýšené sebedůvěry a (4) nárůst vnitřní motivace. Principy autonomního učení realizované prostřednictvím projektů se ukázaly být účinné zvláště v oblasti rozvoje komunikačních kompetencí, autonomní autoregulace a vývoje vnitřní motivace.

Klíčová slova: autonomní učení; autonomie žáka; typy autoregulace; metakognice; metakognitivní strategie; projektové hodiny; akční výzkum; princip výuky; jazykové povědomí; komunikační kompetence; rozvoj znalostí; facilitátor; sebedůvěra; vnitřní motivace.